

కొత్త రూపున 'బడి'

నూతన విద్యా విధానంతో
పాఠశాల విద్యలో కొత్త మార్పులు

- ఎంతో మేలంటున్న నిపుణులు
- ఈ ఏడాది నుంచే అమలు
- కేగంగా అడుగులు వేస్తున్న తూర్పుగోదావరి జిల్లా విద్యా శాఖ

భానుగుడి (కాకినాడ సీట్): జగనన్న అమ్మ ఒడి... జగనన్న విద్యా కానుక... ఉచిత పాఠ్య పుస్తకాలు... జగనన్న విద్యా డివెన్... పసలి డివెన్... మన బడి నా దు - నేడు... ఇంగ్లీషు మాధ్యమం... ఇలా మునుపెన్నడూ చూడని అనేక విసూత్తు సంక్షేమ పథకాలతో బడుగుల విద్యలో నూతన ఒరవడి తెచ్చిన సీఎం వైఎస్ జగన్ మరో సవరణానికి నాంది పలుకుతున్నారు. రాష్ట్రమంతటా నూతన విద్యా విధానం (5+3+4) ప్రవేశపెట్టేందుకు పడివడిగా అడుగులు వేస్తున్నారు. నృప్తమైన ఆదేశాలతో పాఠశాల విద్యను పట్టాభివృద్ధి పరుగులు పెట్టిస్తున్నారు. దీనిపై సర్దుతా హాఠాతిరేకాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. అంగనవాడీ.. ఇక ప్రీ ప్రైమరీ..

జిల్లా వ్యాప్తంగా 5,548 అంగనవాడీ కేంద్రాలున్నాయి. వీటిలో మూడేళ్లలోపు చిన్నారులు 1,55,153 మంది ఉన్నారు. మూడు నుంచి ఆరేళ్లలోపు చిన్నారులు 1,19,346 మంది ఉన్నారు. వీరుందరూ ఇక నుంచి నూతనంగా ఏర్పాటు చేస్తున్న వైఎస్సార్ ప్రీ ప్రైమరీ పాఠశాలల్లో విద్యనభ్యసించనున్నారు. ఇందులో భాగంగా పాఠశాల సముదాయాల్లో ఉన్న సముదాయాలకు వేరుగా ఉన్న అంగనవాడీ కేంద్రాలను గుర్తించి, వాటి నిర్వహణకు విద్యా శాఖ, ఐసీడీఎస్ అధికారులు ప్రణాళికలు సిద్ధం చేస్తున్నారు. జిల్లా వ్యాప్తంగా మూడు నుంచి ఆరేళ్ల వయస్సు చిన్నారులు 1.19 లక్షల మంది ఉన్నారు. 4,221 ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో 4.5 లక్షలు, ఆరు వేల ప్రైవేటు పాఠశాలల్లో సుమారు 3 లక్షల మంది విద్యార్థులు చదువుతున్నారు. మొత్తంగా 8.69 లక్షల మంది విద్యార్థులు నూతన విద్యా

విదానంలోకి అడుగు పెట్టనున్నార. పాఠశాలలు ఇక మూడు రకాలు

- » నూతన విద్యావిధానంతో పాఠశాలలను మూడు రకాలుగా వర్గీకరించనున్నారు. అంగనవాడీ కేంద్రాలను వైఎస్సార్ ప్రీ ప్రైమరీ-1, ప్రీ ప్రైమరీ-2, ప్రైవేట్-1, 1, 2 తరగతులను కలిపి ఫౌండేషన్ పాఠశాలలుగా, 3, 4, 5 తరగతుల పాఠశాలలను ప్రీమినిస్ట్రీ పాఠశాలలుగా ఏర్పాటు చేస్తారు. ఫౌండేషన్, ప్రీమినిస్ట్రీ పాఠశాలలను ఒకటిగా గుర్తిస్తారు.
- » 6, 7, 8 తరగతులను మిడిల్ స్కూల్లుగా గుర్తిస్తారు. వీటిని హైస్కూల్లుగా పిలుస్తారు.
- » 9 నుంచి 12వ తరగతి వరకూ సెకండరీ స్కూల్లుగా ఉంటాయి.
- » ఇంటికి సమీపంలో ప్రీ ప్రైమరీ పాఠశాలలు, కిలోమీటర్ల పరిధిలో ఫౌండేషన్ పాఠశాలలు, 3 కిలోమీటర్ల పరిధిలో సెకండరీ పాఠశాలలు ఉండేలా స్కూళ్లు, ఉపాధ్యాయుల సర్దుబాటుకు ప్రభుత్వ శ్రీకారం చుట్టించి, దీనికోసం విద్యార్థుల వయస్సును సైతం నిర్ధారించింది.

పాఠశాల	విద్యార్థి వయస్సు	తరగతి
ప్రీ ప్రైమరీ, ప్రైవేట్	3 - 8 ఏళ్లు	పీపీ-1, పీపీ-2, 1, 2
ప్రీమినిస్ట్రీ పాఠశాలలు	8 - 11 ఏళ్లు	3, 4, 5
మిడిల్ స్కూళ్లు	11 - 14 ఏళ్లు	6, 7, 8
సెకండరీ స్కూళ్లు	14 - 18 ఏళ్లు	9, 10, 11, 12

కట్టితంగా అమలు చేయాలిదే

గత పాఠశాల వైఫల్యం కారణంగా ఇప్పటి వరకూ ఈ విధానం అమలుకు నోచుకోలేదు. ప్రస్తుతం పాఠశాల విద్యపై ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి ఉన్నందున కొత్త పథకాలు, కొత్త విధానాలు శరవేగంగా అమలువుతున్నాయి. ప్రస్తుతం 3, 4, 5 తరగతులను ఉన్నత పాఠశాలకు కలపడం వలన చిన్న తరగతి 3గా ఉండి పెద్ద తరగతి 10గా ఉండి విద్యార్థుల మధ్య అంతరం ఎక్కువగా ఉంటుంది. దీనివలన పాఠశాల నిర్వహణ కష్టతరమవుతుంది. దీనిపై ఉన్నతాధికారులు ఆలోచన చేయాలి.

- వెంకటేశ్వర రెడ్డి, అధ్యక్షుడు, ప్రధాన పాఠశాలల సంఘం

'ఎగ్'బాకింది

కరోనా నేపథ్యంలో పెరిగిన కోడి గుడ్ల వినియోగం

- రోజుకు 30 లక్షలకుపైగా వాడకం • పట్టణ ప్రాంతాల్లో అధికం
- తెలంగాణ, కర్ణాటక రాష్ట్రాల నుంచి జిల్లాకు దిగుమతి

పెరుగుతున్న ధరలు....

కరోనా సెకండ్ వేవ్ తీవ్రత ఎక్కువగా ఉండటంతో రైతులను లాక్డౌన్ భయం వెంటాడింది. దీంతో ఉత్పత్తిని బాగా తగ్గించారు. డిమాండు తగ్గట్టు సరఫరా లేకపోవడంతో ధర పెరుగుతోంది. నెల రోజుల క్రితం 100 గుడ్ల ధర 500 వరకు ఉండేది. ప్రస్తుతం ఈ ధర రూ.580కి చేరింది. రిటైల్ రేటులాభాల్లో ఒక గుడ్డును రూ.8 ప్రకారం విక్రయిస్తున్నారు.

కర్నూలు(అగ్రికల్చర్)

గత రెండు నెలలుగా కర్నూలు జిల్లాలో కోడిగుడ్ల వినియోగం పెరిగింది. కరోనాను ఎదుర్కోవాలంటే ప్రతి ఒక్కరూ రోగనిరోధక శక్తి పెంచుకోవాలని డాక్టర్లు సూచిస్తున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో కోడిగుడ్లకు డిమాండ్ పెరిగింది. అందుకు తగ్గట్టు సరఫరా లేకపోవడంతో వీటి ధర క్రమంగా పెరుగుతోంది. రెండు నెలల ముందు జిల్లాలో రోజుకు 15 లక్షల కోడిగుడ్ల వినియోగం ఉండేది. ప్రస్తుతం అది 30 లక్షలకు పెరిగింది.

ఉత్పత్తి తక్కువ..

జిల్లాలో కోడిగుడ్ల ఉత్పత్తి చేసే కోళ్ల పాములు 12 వరకు ఉన్నాయి. రోజుకు వినియోగం 30 లక్షలు ఉండగా, 8 లక్షల వరకే ఉత్పత్తి అవుతున్నాయి. మిగిలిన గుడ్ల తెలంగాణ, కర్ణాటక రాష్ట్రాల నుంచి దిగుమతి అవుతున్నాయి. కరోనా బాధితల కోసం ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా కోవిడ్ కేర్ సెంటర్లను నిర్వహిస్తోంది. బాధితులకు ప్రతి రోజు రాత్రి ఆహారంలో రెండు గుడ్లు ఇస్తున్నారు. వైద్య తీవ్రత ఎక్కువగా ఉన్నందున సాధారణ ప్రజలు సైతం గుడ్డును ఉడకబెట్టుకొని తింటున్నారు.

పాఠశాల విద్యకు మహర్దశ

నూతన విద్యా విధానంతో రాష్ట్రంలోని పాఠశాల విద్యకు మహర్దశ పట్టనుంది. ఈ నాలుగవేల విదానంతో ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో నాణ్యమైన విద్య అందుతుంది. బడుగుల విద్యకు ప్రభుత్వం ఇప్పటికే పలు విధాలుగా ఆర్థిక చరిపుష్టి చేపూర్చింది. ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి పేదల విద్య పట్ల ఒక విజన్తో ముందుకు కదులుతున్నారు.

- ఆర్.నరసింహారావు, ఆర్.జే.పీ, పాఠశాల విద్య

ఈ విద్యా సంవత్సరం నుంచే..

ప్రభుత్వ నూతన ప్రకారం ఈ విద్యా సంవత్సరం నుంచే నూతన విద్యావిధానం అమలుకు అన్ని సన్నాహాలు చేస్తున్నారు. ఈ నెలొఖరు వరకూ సెలవులు ప్రకటించినందున ప్రస్తుతం విద్యార్థులకు అన్వేషిత తరగతులు జరుగుతున్నాయి. దేశమంతటా ఒకే విధానం అమలు కావడం స్వాగతించదగిన విషయం. అన్ని తరగతుల విద్యార్థులూ ఒకే గొడుగు కిందకు వచ్చినట్లువుతుంది. 3, 4, 5 తరగతుల విద్యార్థులకు హిందీ, ఇంగ్లీష్, తెలుగు టీచర్లు అందుబాటులోకి వస్తారు. దీనివలన విద్యార్థులకు మేలు జరుగుతుంది.

- ఎస్.అట్లపాం, జిల్లా విద్యాశాఖాధికారి

హర్షిస్తున్నాం

నూతన విద్యా విధానంతో పాఠశాల విద్య రూపురేఖలు మారతాయి. భవిష్యత్తులో ఈ విధానంతో సుందరాలు ఆవిష్కృత మవుతాయనడంలో సందేహం లేదు. వీఆర్ టీయూ ఈ విధానాన్ని పూర్తిగా స్వాగతిస్తోంది. ఈ ఏడాది అమలుకు శ్రీకారం చుట్టడాన్ని హర్షిస్తున్నాం.

- పీ.ఎన్.వీ.వి. సర్వనారాయణ, ఉభయ గోదావరి జిల్లాల సమన్వయకర్త, వీఆర్ టీయూ (102)

జలపాత సోయగం..

నైరుతి పలకరింపుతో రాయలసీమ పులకరిస్తోంది. నాలుగురోజులుగా వర్షాలు కురుస్తుండటంతో పలు ప్రాంతాల్లో జలపాతాలు కనువిందు చేస్తున్నాయి. కర్నూలు జిల్లా బనగానపల్లె మండలం మంగంపేట గ్రామ సమీపంలోని ఎర్రమల కొండల వద్ద ఈ జలపాతం సోయగం ప్రకృతి ప్రేమకులను కట్టిపడేస్తోంది. దీనిని చూడటానికి పలు ప్రాంతాల నుంచి ప్రజలు తరలి వస్తున్నారు.

- బనగానపల్లె

వినియోగం పెరిగింది

కరోనా నేపథ్యంలో కోడిగుడ్ల వినియోగం భారీగా పెరిగింది. జిల్లాలో ఉత్పత్తి ఆశించిన మేర లేదు. తెలంగాణ, కర్ణాటక రాష్ట్రాల నుంచి దిగుమతి అవుతున్నాయి. దీంతో కొద్దిగా ధరలు పెరిగాయి.

- డాక్టర్ రమణయ్య, జే.పీ., జిల్లా పశుసంవర్ధకశాఖ

రోజుకు రెండు తింటున్నాం

గుడ్డులో పోషక విలువలు ఎక్కువగా ఉంటాయి. గతంలో వారానికి మూడు చొప్పున తినేవారం. ఇప్పుడు రోగనిరోధక శక్తిని పెంచుకోవడానికి రోజు రెండు చొప్పున తింటున్నాం.

- నాయకం ది. సురేష్ బాబు, కల్లూరు

లమ్మకాలు పెరిగాయి

గతంలో వారంలో ఆరు వేల గుడ్లు అమ్మేవారం. ప్రస్తుతం 10 వేల వరకు అమ్ముడవుతున్నాయి. కర్నూల్లో హోటల్ల వ్యాపారం తగ్గింది. వినియోగదారులే కోనుగోలు చేస్తున్నారు.

- నాగేశ్వలు, టి.ఎస్. వ్యాపారి, రోజావీధి, కర్నూలు

సన్న జీవాల పెంపకంతో లాభం

100 గొర్రెలు.. 100రోజులు.. రూ.3.5 లక్షలు..

- ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహంతో పెరుగుతున్న ఆదరణ
- కలిసి వస్తున్న ఉచిత బీమా పథకం
- 100 రోజులు.. 100 గొర్రెలు.. రూ.3.5 లక్షల ఆదాయం

సాక్షి, అమరావతి: రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన సంక్షేమ పథకాలు, ఇస్తున్న ప్రోత్సాహాలతో రాష్ట్రంలో గొర్రెలు, మేకల పెంపకం లాభాల బాటలో పయనిస్తుంది. ఇటీవలి రెక్కల ప్రకారం రాష్ట్రంలో 2,31,49,000 పైగా గొర్రెలు, మేకలున్నాయి. వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డి ప్రభుత్వం రాకముందు కంటే ఇది సుమారు 11 వరకు ఎక్కువ. గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించిన రెక్కల ప్రకారం మాంసం ఉత్పత్తిలో రాష్ట్రం నాలుగో స్థానంలో ఉంది. రైతు సక్షేమమే ధ్యేయంగా కృషి చేస్తున్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇటీవలి కాలంలో జీవాల పెంపకదార్జున పలు రాయితీలు ప్రకటించింది. ఉచిత చివర బీమా పథకం కింద గొర్రెలు, మేకలు చనిపోతే నిబంధనల ప్రకారం ఒక్కో జీవా

నికి రూ.1వేల పరిహారం వస్తుంది. ఉచిత అంటు రోగ్ని నష్టల నివారణ వంటి వ్యాధులకు ఉచిత వ్యాక్సిన్, మేపు పథకం వంటి పథకాలతో పాటు, పాదాల ఏర్పాటుకు రుణాలు, మంచి ధర కూడా వస్తుంది. సాంప్రదాయ గొర్రెల పెంపకం ఇప్పుడు శాస్త్రీయ యాజమాన్య పద్ధతికి చేరడంతో కులమతాలకు అతీతంగా జీవాల పెంపకాన్ని చేపడుతున్నారు. మేపు ఎట్లా చేయాలి? సాంప్రదాయ గొర్రెల, మేకల పెంపకముతా

రోగాలు వస్తే ఏమి చేయాలి?

అంటువ్యాధులు రాకుండా ప్రతి జీవానికి టీకాలు వేయించడం, నష్టల వ్యాధి సోకకుండా చూడడం, వ్యాధిని గుర్తించిన వెంటనే సమీపంలోని పశు సంవర్ధక శాఖ కార్యాలయాన్ని లేదా రైతు భద్రాసా కేంద్రం లోని పశు సహాయకుణ్ణి సంప్రదించాలి. వైరస్ ద్వారా వచ్చే వ్యాధుల్లో పొరుగు (పెద్దరోగం), తల్లిరోగం (పాక్స్), సాల్మోనెల్లా (బిటీ), గాలి కుంటు వ్యాధులకు టీకాలు అందుబాటులో ఉన్నాయి. బ్యాక్టీరియా ద్వారా వ్యాపించే వ్యాధులు నల్లబాటు, గొంతువాపు, చిటుకు రోగం, దనుర్యాతం, ఆంథ్రాక్స్ వంటివి టీకాలేతరంగా ఉంటాయి. జీవాల పెంపకంలో ఏవైనా సూచనలు సలహాలు కావాల్సివస్తే పశు సంవర్ధక శాఖ అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్ డాక్టర్ వి.అశోక్ కుమార్ ను 8500404016 నంబర్లో సంప్రదించవచ్చు.

మార్కెటింగ్ ఎలా?

జాతీయ సగటుతో పోలిస్తే తెలుగు రాష్ట్రాల్లో మాంసాహారుల శాతం ఎక్కువే. సగటున ఏడాదికి తలసరి వినియోగం 9.8 కిలోలు. ఇందులో 35 శాతం గొర్రె మాంసం, 12 శాతం మేక మాంసం, మిగతాది కోడి మాంసంగా ఉంది. అందువల్ల గొర్రెల, మేకల విక్రయానికి ధోరణి లేదు.

విస్తార మేపు పద్ధతిలో ఉంటుంది. దీంతో జీవాల పెంపకం దారులు రోజులో ఎక్కువ భాగం బయట కూర్చుంటే ఉండి వారు. ఇప్పుడా పరిస్థితి లేదు. కృష్ణాజిల్లా గవ్వవరంలోని పశు సంవర్ధక శాఖ క్షేత్రం అధికారులు, ఆ పక్కనే ఉన్న వెటర్నరీ కళాశాల అధ్యాపకులు కలిసి ఇటీవల అక్కడ సూపర్ సేపియర్, దశరథ గడ్డిని పెంచుతున్నారు. ఇది పశువులకు ప్రత్యేకించి సన్న జీవాలకు బాగా పనికి వస్తుంది. ఆసక్తి ఉన్న వాళ్లు అక్కడి వెటెరీనరీ సేపియర్ గడ్డి విత్తనాలు లేదా గడ్డి కణుపులు అమ్ముతారు. రైతులు ఈ అవకాశాన్ని వినియోగించుకోవడంతో పాటు చేల గట్టపై అవిగను వేసి పచ్చిమేపుగా వాడుకోవచ్చు.

14 రకాల పండ్లతోటల సాగుకు ప్రోత్సాహం

- లక్ష ఎకరాల్లో సాగు లక్ష్యం.. ఇప్పటికే 87,863 ఎకరాల గుర్తింపు
- 5 ఎకరాల్లోపు ఉన్న రైతులకే అనుమతి
- మూడేళ్లలో ఎకరాల రూ.80 వేల నుంచి రూ.1.25 లక్షల వరకు లబ్ధి
- ఈ ఏడాది డ్రాగన్ ఫ్రూట్ సాగుకు కూడా అనుమతి..
- సెప్టెంబర్ 15 నాటికి మొక్కలు నాటి ప్రక్రియ పూర్తికి ప్రణాళిక

సాక్షి, అమరావతి: ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో లక్ష ఎకరాల్లో పండ్లతోటల సాగును ప్రోత్సహించాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఈ సంవత్సరం సాగుకు డ్రాగన్ ఫ్రూట్ ను కూడా అనుమతించింది. గ్రామీణాభివృద్ధిశాఖ ద్వారా లక్ష ఎకరాల్లో పండ్ల తోటల పెంపకానికి ప్రోత్సాహాలు అందజేయనుంది. 5 ఎకరాలలోపు వ్యవసాయ భూమి ఉన్న సన్న, చిన్నదారుల రైతులకు పండ్ల తోటల

పెంపకంలో మొక్క నాటడానికి గుంత తవ్వడం మొదలు మొక్కల కొనుగోలు, ఎరువుల ఖర్చు, నీటి తడులకయ్యే వ్యయం మొత్తాన్ని ఉపాధి హామీ పథకం కింద ప్రోత్సాహంగా అందజేస్తారు. పండ్ల ఫలసాయం అందేవరకు అంటే తొలి మూడేళ్లు పండ్ల తోటల పెంపకానికియ్యే ఖర్చులకు డబ్బు అందజేస్తారు. 14 రకాల పండ్ల రకాల్లో రైతు తనకు ఇష్టమైన పంటను ఎంచుకోవచ్చు. పంట రకానికి అనుగుణంగా ఈ మూడేళ్లలో ఎకరాలకి రూ.80 వేల నుంచి రూ.1.25 లక్షల వరకు రైతుకు లబ్ధికిగా అవకాశం ఉంది అధికారులు తెలిపారు. ఈ ఏడాది ఈ పథకంలో డ్రాగన్ ఫ్రూట్ తోటల పెంపకానికి కూడా అనుమతి ఇచ్చినట్లు చెప్పారు. గెవ్వంగా అర ఎకరంలో మాత్రమే డ్రాగన్ ఫ్రూట్ సాగుకు అనుమతిస్తున్నామన్నారు. అర ఎకరంలో డ్రాగన్ ఫ్రూట్ సాగుచేసే రైతుకు మూడేళ్లలో రూ.4 లక్షల వరకు లబ్ధికిగా అవకాశం ఉందని తెలిపారు. ఈ ఏడాది సాగులక్ష్యం లక్ష ఎకరాలుగా ఇప్పటికే 87,863 ఎకరాలకు సరిపెరిగింది రైతులను గుర్తించినట్లు చెప్పారు. ఇందులో 37 వేల ఎకరాల వరకు రైతులు ఏ పంటను సాగు చేసుకోవాలనుకుంటున్నారో నిర్ధారించుకున్నారని, ఖర్చు అంచనా

ప్రభుత్వం ప్రోత్సహించనున్న 14 రకాల పండ్ల తోటలు

మామిడి, జీడిమామిడి, బిల్వాయి, నిమ్మ, జామ, లైవాన్ జామ, నరేంద్, కొబ్బరి, దానిమ్మ, సీతాఫలం, నేరేడు, ఆయిల్ పామ్, కొండరేగు, డ్రాగన్ ఫ్రూట్.

జిల్లాల వారీగా ఈ ఏడాది పండ్లతోటల సాగు లక్ష్యం, ఇప్పటివరకు గుర్తించిన భూముల వివరాలు (ఎకరాల్లో)

జిల్లా	లక్ష్యం	ఇప్పటివరకు గుర్తించింది
అనంతపురం	15,000	21,635
చిత్తూరు	15,000	10,018
విజయనగరం	10,000	11,354
విశాఖపట్నం	9,000	12,299
వైఎస్సార్	8,000	6,014
కర్నూలు	8,000	5,683
తూ.గోదావరి	7,500	5,276
ప్రకాశం	5,500	3,919
కృష్ణా	5,000	1,226
నెల్లూరు	5,000	2,713
శ్రీకాకుళం	5,000	3,506
ప.గోదావరి	4,000	2,940
గుంటూరు	3,000	1,280
మొత్తం	1,00,000	87,863

లను కూడా జిల్లా ఉపాధి హామీ పథకం నిబంధించి రూపొందించి ఆన్లైన్లో సమాచారాన్ని వివరించారు. ఈనెల 15వ తేదీ వరకు రైతుల వారిగా ఏ పంట వేస్తారన్నది తెలుసుకుని అందలాల తయారీ పూర్తిచేస్తారని చెప్పారు. వర్షాలాం లక్ష్యం మేరకు పండ్ల తోటల సాగుకు మొక్కలు నాటి ప్రక్రియ పూర్తిచేయనున్నట్లు అధికారులు తెలిపారు. గత సంవత్సరం ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా 57 వేల ఎకరాల్లో పండ్ల తోటల సాగుకు ప్రోత్సాహాలు అందజేసినట్లు చెప్పారు.

